

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦІЯ
«ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ,
НАУЦІ ТА ВИРОБНИЦТВІ»
ПРИСВЯЧЕНУ 100-РІЧЧЮ
ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ВСП
«МУКАЧІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ НУБІП УКРАЇНИ**

**ВСП «МУКАЧІВСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НУБІП
УКРАЇНИ»**

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
ONLINE CONFERENCE
"INNOVATION IN EDUCATION,
SCIENCE AND PRODUCTION".
DEDICATED TO THE 100th
ANNIVERSARY OF THE
ESTABLISHMENT VSP OF
«MUKACHIV PROFESSIONAL
COLLEGE» NUBIP OF UKRAINE**

**САСКАЧЕВАНСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ, САСКАТУН,
КАНАДА**

24-26 листопада 2021 року

м. Київ

УДК 634.11.

**РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ СОРТІВ ГРУШІ В ІНТЕНСИВНИХ
ЕКОЛОГІЧНО-БЕЗПЕЧНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ**

Шахнович Н.Ф., кандидат с.-г. наук, викладач
Брецько Н.В., студентка III курсу
ВСП «Мукачівський фаховий коледж НУБІП України»

Садівництво – важлива сільськогосподарська галузь, основним завданням якої є забезпечення потреб населення у свіжих плодах і ягодах, а переробної промисловості – у сировині. Сучасні ринкові відносини вимагають швидкої окупності витрат обігових коштів, що, у свою чергу, ставить на порядок денний інтенсифікацію садівництва на основі послідовного наростання темпів виробництва продукції, покращення її якості і застосування високоякісних технологій вирощування.

Вирішальне значення в запровадженні сучасних високо інтенсивних технологій в садівництві має добір адаптованих до несприятливих умов довкілля, високотехнологічних сортів та підщеп. Попередні дослідження сортів та підщеп плодових культур показують, що агро кліматичні умови Закарпаття сприяють найбільш повній реалізації їх потенційних біологічних властивостей, що дає можливість отримувати конкурентно спроможну продукцію. Підбір оптимальних скоро плідних слаборослих підщеп плодових культур забезпечує швидке одержання вкладених коштів та значні прибутки від закладених насаджень. Глибокий аналіз та дослідження впливу метеорологічних умов на процеси росту та плодоношення дають можливість найбільш оптимально та ефективно підібрати сортимент плодових культур та забезпечити високу технологічність насаджень. Використання сортового біологічного потенціалу стійкості до основних хвороб і шкідників дає можливість вирощувати екологічно чисту продукцію та максимально уникнути забруднення навколишнього середовища.

Дослідження проводились в колекційних насадженнях груші де проводилася порівняльна оцінка і вивчення сортів - Конференція (к), Кучерянка, Талгарська красуня, Вікторія, Етюд Київський, Придністрянка, Кюре (к.), Стрийська, Яблунівська, РХ-12-46, Ноябрьська та Киргизька зимова на підщепі айва МА, за схемою посадки 4x2,5 м.

Початок вегетаційного періоду в значній мірі залежить від погодних умов року досліджень рання весна спостерігалась у 2018 році а пізня у 2020 році. Набухання плодових бруньок у сортів груші залежав від температурного режиму року досліджень і в середньому відбувається - 22-28 лютого, коли максимальна температура сягала 15-16⁰С. Розпускання ростових бруньок сортів груші відбувається 18-31.03, а квітування в середньому триває з 06.04 по 18.04 за суми активних температур (САТ) 123-313⁰С, масове – 08-11.04, інтенсивність цвітіння становила 28,3-35,8%. Тривалість цвітіння більшості сортів груші становить в середньому 8-12 днів в залежності від погодних умов. Інтенсивність зав'язування плодів сортів груші була достатньою та відповідно становила 30,2-50,0 %. Погодні умови протягом вегетаційного періоду характеризуються сприятливими умовами, що дозволяє вирощувати сорти груші пізнього строку дозрівання. Сума активних температур в окремі роки на кінець вересня складає 3340,0⁰С при нормі 3247,1⁰С.

Відповідно до технології вирощування в саду проводилася не значна кількість обрискувань (тільки по мірі необхідності у період виявлення

пошкодження шкідниками). Проведено обприскування дослідного саду препаратами Топсин М (70% з.п. 1,0 кг/га) та Каліпсо (48% к.с. 0,4 л/га). Крім цього фітосанітарний стан насаджень задовільний завдяки заходам, направленим на сприяння розмноження ентомофагів шкідників плодових культур. Навесні-початку літа проводили моніторинг за шкідниками та хворобами. Найбільше пошкодження суцвіть листокрутками виявлено у сортів груші Кучерянка, Яблунівська, Стрийська, Етюд (8,3-12,2%), листків листогризучими шкідниками становило - від 0 (Етюд Київський) до 24,0% (Придністрянка). Встановлено пошкодження сортів груші листоблішкою на рівні 1,0-10,5% листків (найбільше Конференція, Стрийська, Кюре), листовою галицею – 0,7 (Киргизька зимова) - 7,5% (Стрийська) та галовим кліщем до 0,8% листків. Відмічено пошкодження плодів груші: грушевою плодожеркою - 0,7 (РХ-12-46) - 2,4% (Кюре), листоблішкою - найбільше сорту Конференція – 7,2 %, яблуневою плодожеркою – найбільше у сортів Конференція, Яблунівська, Талгарська красуня – 9,4-10,6%.

Ураження хворобами в значній мірі залежить від умов року та сорту. За посиленого впливу сприятливих для розвитку парші та інших грибкових захворювань погодних умов надлишкової кількості опадів за впливу високих середньодобових температур у певні декади вегетаційного періоду стійкі проти цих захворювань сорти підтверджують їхні вищезгадані господарсько-цінні ознаки. Не відмічено враження груші паршею таких сортів як, Вікторія, Стрийська, Яблунівська, та Киргизька зимова, однак для інших рівень становить від 0,9 (Ноябрська) -14,8% (Кюре) плодів. Стійкість виділених сортів до парші, дає можливість зменшити навантаження пестицидами на зовнішнє середовище.

Досліджуючи фенологічні фази розвитку різних сортів груші, встановлено, що на їх розвиток значний вплив мали погодні умови року досліджень. Період формування плодів залежить від суми активних температур та генетичних особливостей сорту і для осінніх сортів він становить 131 - 141 днів, а зимових- 147-158 днів та в пізньозимових -165 днів. Встановлено вплив погодних умов на формування продуктивності та врожайності груші, що для сортів груші відповідно складає - 11,3 (Кучерянка) – 24,3 – 36,7 т/га, (найбільша у сортів Яблунівська, Стрийська, Киргизька зимова, Талгарська красуня, Придністрянка, Ноябрська).

Отже, за комплексом ознак, найбільш придатними для використання в сучасних інтенсивних, екологічно - безпечних технологіях вирощування груші, є сорти - Яблунівська, Стрийська, Киргизька зимова, Талгарська красуня Придністрянка та Ноябрська.